

THIS IS A SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL PUBLICATION

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication. NB. The self-archived version may differ from the original in pagination, typographical details and illustrations.

To cite this, use the original publication:**Tidskrift:**

Nyström, J. (2023). Finlands svenska biblioteksdagar i Vasa. *Kreodi* (2)

Permanent link to the self-archived copy: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023060752778>

All material supplied via Arcada's self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Finlands svenska biblioteksdagar i Vasa

07.06.2023



FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSDAGAR, BILD: MONICA SANDSTRÖM.

Finlands svenska biblioteksdagar är en årlig tillställning som ordnas av Finlands svenska biblioteksörening rf på olika ställen i Svenskfinland. I år gick de av stapeln i Vasa. Vi var två stycken från Arcadas bibliotek som reste dit för att delta.

Programmet, som var utspritt över två dagar och till största delen ordnades på Vasa stadsbibliotek, var mycket omfattande och mångsidigt. Förutom programmet var det väldigt trevligt att träffa gamla och nya biblioteksbekanta från olika delar av landet, samt skapa nya kontakter. Jag kommer här att ta upp några av programpunkterna.

Artificiell intelligens och digitalisering

Det hela började med en föreläsning av Karolina Andersdotter, som forskar på Åbo Akademi, om "AI och bibliotekens framtid", vilket ju är ett hett ämne för tillfället och även temat för detta nummer av Kreodi.

Ämnet behandlades dock ganska kort, på bara 30 minuter, så det budskap som bäst fastnade för mig, var hennes rekommendation att vi skall bekanta oss med online-kursen Elements of AI (<https://digiteket.se/inspirationsartikel/elements-of-ai-en-grundkurs-for-alla-om-artificiell-intelligens/>). Andersdotter tog också upp vissa intressanta synpunkter om hur AI tränas. Ni vet ju alla de där små bilderna, där man skall trycka för vilka som innehåller trafikljus (eller en buss eller något annat), för att bevisa att vi är människor? Motsvarande används faktiskt för träning av AI och de bevisar med andra ord ingenting.

I biblioteket möts teknologin och människan och det är just förutsättningarna för dessa som AI kommer att påverka. Möjligen kan informationssökningen alltmer tas över av AI i framtiden, men tills vidare ser det nog ut som att även människor behövs.

Efter detta berättade Anna Nyman och Maria Lorentzon om Digiteket. Digiteket är en svensk plattform för kompetensutveckling av bibliotekspersonal (även om andra användare också är välkomna). Detta ser man redan på antalet användare – i dagens läge har Digiteket 6400 registrerade användare, medan folkbiblioteken i Sverige har 5600 anställda. Det når redan 2200 sidvisningar per dag, så det är en mycket välanvänd tjänst. På Digiteket hittar man diverse artiklar och kurser om en mängd olika biblioteksrelaterade ämnen.
<https://digiteket.se/>

Servicechef Eva Costiander-Huldén från Åbo Akademis bibliotek talade sedan under rubriken ”Bokhistoriska samlingar och digitalisering”. Inom bokhistoria hittar man två olika huvudfårar; den bibliografiska (som studerar boken som fysiskt föremål) och den bokhistoriska (som studerar aktörer inom bokproduktion och bokmarknad). Båda synsätten är nödvändiga då man vill analysera äldre boksamlingar.

I och med digitaliseringen har många av böckerna gjorts mer tillgängliga för intresserade, så böckerna får bredare synlighet. Samtidigt skyddar digitaliseringen böckerna från slitage i och med att forskare inte behöver ha med de fysiska böckerna att göra. Här har alltså digitaliseringen varit till nytta på flera olika sätt.

Ett exempel på digitaliseringen hittar vi i Åbo Akademis samling Hereditas Culturalis (<http://bibbild.abo.fi/hereditas/>). Där kan vem som helst bekanta sig med äldre skrifter.

Koncentrationssvårigheternas tid

Vi fick också höra om ADT (Attention Deficit Trait), vilket företagspsykologen Victoria Grönlund talade om. ADT är en koncentrationsstörning, som påminner om ADHD, men till skillnad från denna, är ADT varken neurologiskt eller medfött – tvärtom så är det ett inlärt beteendemönster. Ofta talas det om att det är självförvållat, men egentligen kan det nog lika väl vara omgivningen som ger upphov till det.

Från att år 2005 ha varit ett fenomen bland stressade företagschefer, så har ADT spridit sig över hela samhället. Grönlund kallade det faktiskt för en pandemi! Det gäller att bli medveten om symptomen och motverka dem. Detta kan man bland annat göra genom att schemalägga läsning av e-posten och användningen av sociala medier, fokusera på en sak åt gången, göra upp listor på vad man skall göra och skapa klara spelregler för kommunikation. Vi behöver inte alla vara tillgängliga hela tiden.

Ibland kan även små saker leda till stor förändring. Grönlund berättade att det, att man städar en viss yta av sitt arbetsbord, redan räcker långt. Hela bordet behöver inte bara städats, bara det finns en del som är under kontroll!

Efter det här gemensamma programmet hade ännu högskolebiblioteken en egen träff på Åbo Akademi Akademien. Till kvällen samlades vi alla på Svenska klubben, där det vankades god mat, frågesport och musik.

Framtidsvisioner och fiktion

Följande dag inleddes med att Susanne Ahlroth från Regionförvaltningen, talade under rubriken "Finns det utrymme för böcker och bibliotek i den digitala världen?". Det korta svaret på frågan är naturligtvis ja, men vi blev nu bjudna på en hel del statistik, som bland annat visade hur biblioteksbesöken och -lånen har sjunkit under de senaste tjugo åren. Det som dock var intressant, var att svenskspråkiga lån har återgått till ungefär samma nivå som för tjugo år sedan, medan finskspråkiga lån ligger på en lägre nivå. Lån på andra språk har stadigt ökat, vilket delvis beror på att Finland har fler inflyttade, men också på att en del finländska ungdomar väljer att läsa på engelska. Nivån skiljer sig även markant inom landet.

Vi fick också ta del av den frilansande bibliotekarien Päivi Jokitalos framtidsvisioner för biblioteket, vilka inte alls lät så pessimistiska som man skulle kunna frukta. Liza Nordfeldt berättade under rubriken Från vision till vardag om Chalmers bibliotek i Göteborg. Biblioteket verkade trevligt, men de hade satsat på att ha nästan inga böcker där, vilket jag personligen tycker är synd.

Efter en god lunch på restaurant Venn fick vi höra en intressant intervju med författaren Maria Turtschaninoff om boken Arvejord. Sedan blev det tårta och kaffe, för att fira 85-årsdagen sedan Österbottens svenska biblioteksörening grundades.

Före vi alla skiljdes åt fick vi ännu bekanta oss med Tritonia och Academill. Det är alltid fint att få insikt i hur saker sköts på andra ställen – vi kan alltid lära oss något av varandra.

Även om programmet inte var skapat endast med tanke på högskolebibliotek, så fanns det mycket för oss att hämta där. Ett speciellt tack skall högskolebiblioteksträffen ha, som gav en bra överblick om vilka som sysslar med motsvarande uppgifter på olika håll.

Kirjoittajat



Janne Nyström

Informatiker

Arcada

[Kirjoittajan muut artikkelit >](#)

Artikkelin tiedot

Kirjoittaja: Janne Nyström

Numero: 2/2023 Tekoälynumero

URN: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023060752778>

Lisenssit



Tämä teos on lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](#).